

**Opinia do ustawy o wypowiedzeniu Konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 roku
(druk nr 1233)**

I. Cel i przedmiot ustawy

Celem uchwalonej przez Sejm ustawy o wypowiedzeniu Konwencji międzynarodowej o zakazie pracy nocnej kobiet, zatrudnionych w przemyśle, podpisanej w Bernie dnia 26 września 1906 roku jest wyeliminowanie z polskiego systemu prawnego aktu, który jest niestosowany i niezgodny z prawem Unii Europejskiej.

Konwencja międzynarodowa o zakazie pracy nocnej kobiet zatrudnionych w przemyśle została zawarta w Bernie dnia 26 września 1906 r. Polska przystąpiła do Konwencji w 1921 r. Był to pierwszy międzynarodowy akt prawy dotyczący pracy nocnej kobiet w przemyśle i pracy w nocy.

Zakaz pracy określony w Konwencji obejmuje jedenaście kolejnych godzin, które powinny obejmować okres między godziną 22.00 a 5.00. Konwencja przewiduje wyjątki takie jak działanie siły wyższej, gdy w zakładzie następuje przerwa w pracy, której nie można było przewidzieć i która nie ma charakteru okresowego; przypadek, gdy w zakładzie przerabiane są surowce lub półprodukty ulegające szybkiemu zepsuciu, o ile jest to niezbędne dla zabezpieczenia tych materiałów od nieuchronnego zniszczenia. Konwencja przewiduje możliwość ograniczenia odpoczynku nocnego do 10 godzin w okresie 60 dni w roku w działach przemysłu podlegającego wpływowi pór roku oraz w okolicznościach wyjątkowych w każdym zakładzie pracy.

W związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, podstawowe znaczenie mają przepisy prawa Unii Europejskiej dotyczące równego traktowania kobiet i mężczyzn a w odniesieniu do problemu pracy nocnej szczególne znaczenie odgrywa podejście kładące nacisk na zasadę równego traktowania bez względu na płeć.

Począwszy od dyrektywy 76/207/EWG w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w zakresie dostępu do zatrudnienia, kształcenia i awansu zawodowego oraz warunków pracy prawo wspólnotowe sprzeciwia się ustanawianiu w prawie krajowym zakazu pracy nocnej kobiet, jeżeli zakaz taki nie dotyczy jednocześnie mężczyzn.

Polskie ustawodawstwo nie jest dostosowane do wymagań Konwencji. Kodeks pracy nie zawiera zakazu pracy nocnej kobiet, ale uwzględnia w takim przypadku szczególną sytuację kobiet w okresie ciąży i macierzyństwa. Jedną z podstawowych zasad prawa pracy jest nakaz równego traktowania kobiet i mężczyzn, co stoi w sprzeczności z zakazem ustanowionym w Konwencji. Zakaz ten kłóci się także z zasadą jaką określa Konstytucja RP w art. 33 ust. 2, że kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.

Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zobowiązuje państwa członkowskie do wyeliminowania niezgodności zawartych umów międzynarodowych z Traktatami. Osiągnięcie takiego celu możliwe jest poprzez wypowiedzenie umowy międzynarodowej.

Na podstawie art. 89 ust.1 pkt 5 Konstytucji wypowiedzenie umowy międzynarodowej wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił ustawę w dniu 26 maja 2011 r. Ustawa pochodzi z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 4128). Prace nad ustawą prowadziły Komisja Polityki Społecznej i Rodziny oraz Komisja Spraw Zagranicznych, które nie wprowadziły poprawek.

W drugim czytaniu również nie zgłoszono poprawek.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń o charakterze legislacyjnym.

Aldona Figura

Legislator